

Cd-besprekingen

Music for Flute & Harp. Maurice Heugen fluit, Manja Smits harp. Etcetera KTC 1595.

De combinatie van fluit en harp blijft ongekend populair. Vaak worden composities voor deze combinatie aangepast, maar op deze cd zijn alle werken origineel voor de harp geschreven; en de enige compositie die niet origineel voor fluit is betreft een eigen bewerking voor altfluit en harp door de Nederlandse componist Arne Werkman (1960) van zijn *Variations* voor viool en harp uit 1999. Dit is meteen een van de hoogtepunten van deze cd van Maurice Heugen en Manja Smits. Een ander hoogtepunt voor mij is de *Sonata for Flute and Harp* (1997) van Lowell Liebermann. Waarschijnlijk kennen de meeste fluit-harpduo's dit werk wel; ik niet en ik was meteen verkocht, ook door de gepassioneerde uitvoering. De cd opent met de bekende *Sonate pour flûte et harpe* (1918) van Sem Dresden, die hoewel opgeleid in Duitsland in een typisch Frans idioom schreef. Zou hij Debussy's Sonate voor fluit, altviool en harp al hebben gekend? Ik vermoed het, al is er bij mijn weten geen bewijs voor. Verder op deze cd werken van Ladislav de Rohozinski en Theo H. Smit Sibinga. Een interessant programma, met veel passie en vakmanschap vertolkt.

Osvaldo Coluccino: Interni. Roberto Fabbricciani. Kairos KAI0015062.

Wij kennen Roberto Fabbricciani als een gepassioneerd voorvechter van eigentijdse muziek, niet bang voor experimenten. Op deze cd voert hij het werk *Interni* uit, in 2017/18 geschreven door de Italiaanse componist (en dichter) Osvaldo Coluccino (*1963). Geen toegankelijke muziek, de componist zoekt naar andere manieren van expressie op ons instrument dan de traditionele. In het booklet geeft Coluccino een uitgebreide toelichting, met notenvoorbeelden. Een fragment hieruit: '...bij andere manieren (van expressie) wordt aandacht besteed aan het geluid door modernisering van veranderingen in timbre, gerelateerd aan expressionistische dynamische uitbarstingen/excursies, of aan obsessieve herhalingen... een mix van frasering en explosieve, scherpe effecten...' Deze zoektocht levert geen lekkere luistermuziek op, wel een uiterst boeiende cd met fascinerende klanken. *Interni* bestaat uit zes delen, afwisselend voor C-fluit, basfluit, altfluit, nog tweemaal basfluit en contrabasfluit, basfluit en elektronica. De lengte van de delen varieert van bijna vijf tot ruim twaalf minuten. Het is altijd moeilijk dit soort muziek uit de speakers te beoordelen, juist hier voegt de magie van de concertzaal veel toe. Ik zou Fabbricciani dit dus graag eens live horen uitvoeren – voor nu doen we het met deze fascinerende cd.

Bart Schmittmann

Old Souls. Gili Schwarzman fluit, Guy Braunstein viool, Susanna Yoko Henkel altviool, Alisa Weilerstein cello. Beethoven – Vioolsonate no. 4 in a kl. op. 23; Wolf – Italiaanse Serenade; Kreisler – Syncopation; Dvořák – Strijkkwartet no. 12 in F gr, op. 96 'Amerikaans'. Pentatone PTC5186815.

Deze cd is direct na de verschijning in september jl. opvallend veel op de radio te horen geweest. Nieuwe werken? Nee, bestaande, in bewerkingen van violist Guy Braunstein voor fluit en strijktrio of -kwartet. Alleen de bewerking van de vioolsonate van Beethoven zou je, nu het een stuk voor fluit en strijkers is geworden, in zekere zin nieuw kunnen noemen; in de andere werken vervangt de fluit eenvoudig de oorspronkelijke eerste viool. De musici hebben allen in grote orkesten gespeeld en daarnaast ook een solocarrière opgebouwd. Dat verklaart waarschijnlijk waarom het samenspel zo hecht is, het zijn geweldige muzikanten met een groot inlevingsvermogen. Niemand is solist, iedereen voegt zich in het geheel en kleurt mee. De instrumenten zijn niet belangrijk, het is alleen de muziek die telt. De bewerkingen dragen daar ook aan bij. Toen ik deze cd hoorde vroeg ik me alleen maar af waarom ik in al die bekende werken nog nooit de fluit had gehoord!

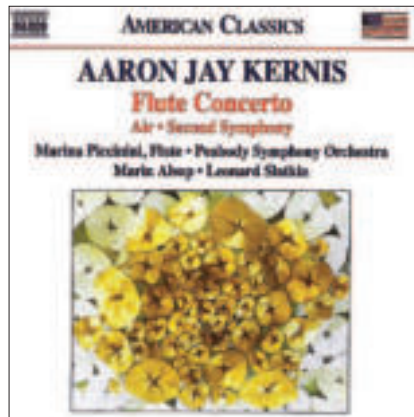
C.M. von Weber, Chamber Music for Flute. Kazunori Seo fluit, Shohei Uwamori cello, Makoto Ueno piano. Fluitsonate, Grand Duo Concertant, Trio in g kl. Naxos 8.573766.

Ondanks de niet heel erg opzienbarende muziek van Weber – de eerste twee werken zijn bewerkingen van muziek voor andere instrumenten – toch een bijzondere cd, want gespeeld door drie Japanners, die hun opleiding ieder in een ander Europees land hebben gekregen. De fluitist aan het Conservatorium van Parijs bij grootheden als Raymond Guiot, Kurt Redel, Patrick Gallois en Alain Marion, de cellist in Tokyo en Berlijn en de pianist in Philadelphia en Salzburg. Je vraagt je af waar ze elkaar hebben gevonden. Maar muzikaal

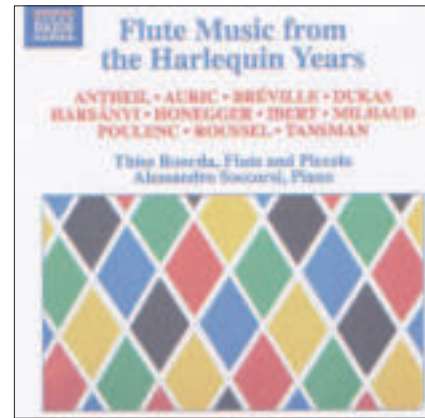
hebben ze dat zeker, de stijl is echt begin negentiende de eeuw, al is het dan niet op authentieke instrumenten. De fluitist bespeelt een houten (Böhm)fluit en gebruikt heel weinig vibrato (misschien de invloed van Kurt Redel?) en ook de pianist pakt niet zo groot uit als moderne pianisten vaak geneigd zijn te doen. De cellist speelt wel heel bescheiden, een beetje jammer. Mijn favoriet blijft toch de *Schäfers Klage* uit het Trio, misschien wel het beste stuk dat voor deze combinatie is geschreven. En dan gespeeld door zulke sympathieke musici!

Aaron Jay Kernis, Flute Concerto, Air en Second Symphony. Marina Piccinini fluit met Peabody Symphony Orchestra o.l.v. Marin Alsop en Leonard Slatkin. Naxos 8.559830.

Marina Piccinini wordt wel de Heifetz van de fluit genoemd (Gramophone). In het 'steverige' fluitconcert dat Kernis voor haar schreef in 2015 blijft ze inderdaad voortdurend de hoofdrol spelen, zowel in de lyrische als de tumultueuze gedeelten. Piccinini's spel omvat alle registers van wat men op een fluit kan uitdrukken, alsof de mogelijkheden van de Böhmfluit speciaal voor haar zijn bedacht. Ik had het concert live gehoord tijdens een Flute Convention van het Amerikaanse fluitgenootschap en was zeer onder de indruk. En hoewel de cd-opname natuurlijk anders overkomt, blijven zowel het werk van Kernis – met uitbarstingen én mooie lyriek – als het overrompelende fluitspel hun zeggingskracht houden. Het tien minuten durende werk *Air* was oorspronkelijk voor viool en piano, maar is voor diverse combinaties bewerkt; op deze cd de wereldpremière voor fluit en orkest. Het is een lyrisch stuk, waarin de fluit zich niet hoeft te forceren. Wanneer horen we het eens in Nederland? De cd besluit met de *Second Symphony* (1991), waarin invloeden van heel wat Amerikaanse componisten te horen zijn. Ik kan me er een prachtige film bij voorstellen!

Mia Dreese

Flute Music from the Harlequin Years. Thies Roorda, fluit en piccolo en Alessandro Soccorsi, piano. Werken van Antheil, Auric, de Bréville, Dukas, Harsányi, Honegger, Ibert, Milhaud, Poulenc, Roussel en Tansman, waaronder twee wereldpremière-opnames. Naxos 8.579045.

In 1918 publiceerde Jean Cocteau een pamflet *Le coq et l'arlequin*. Le coq, de haan, is het symbool van Frankrijk, de harlekijn staat voor de veelkleurige schittering van de invloeden van buitenlanders. Dit beeld is door de Engelse musicoloog Roger Nichols gekozen als titel voor zijn boek *Music from the harlequin years* over muziek in Parijs van 1917 tot 1929. De jaren 1920 waren hoe dan ook belangrijk voor Frankrijk. De Eerste Wereldoorlog met zijn enorme aantallen slachtoffers dwong tot herbezinning op de Franse identiteit. Vergeten was moeilijk door alle oorlogsinvaliden. Vrouwen kregen meer taken, werk en verantwoordelijkheid en wierpen (zelfs letterlijk) hun corset af. Verder waren er in Parijs veel buitenlanders, waaronder de 'émigrés' van de Russische Revolutie.

Het boek van Nichols inspireerde Thies Roorda tot een keuze van stukken van Franse en buitenlandse componisten die in deze periode in Parijs woonden en werkten. Deze cd onderscheidt zich van andere met dergelijke fluitmuziek doordat Thies vooral heeft gekozen voor minder bekende stukken. Zo speelt hij bijvoorbeeld van Poulenc niet de Sonate, maar de *Villanelle* voor piccolo en piano, en de *Aria* is niet die van Roussel of Ibert, maar van Auric. De stukken van De Bréville en Harsányi zijn cd-wereldpremières.

Verfrissend en verrassend. Voorts bevat de cd twee bewerkingen: een van het oorspronkelijk voor piano geschreven *La plainte, au loin, du faune* ....tombeau de Claude Debussy (eerder opgenomen door Alain Marion en Jean-Pierre Rampal) en de *Vocalise-Etude* van Honegger, oorspronkelijk voor stem en piano, bewerkt door Rien de Reede (ook een wereldpremière!).

Als ik één woord zou moeten bedenken voor deze cd, zou dat 'verfijnd' zijn: een prachtig heldere, elegante, verzorgde, expressieve fluitklank, onberispelijk en zeer verfijnd samenspel.

Marieke van der Horst

C.P.E. Bach, Sonatas for Flute and Continuo. Toshiyuki Shibata traverso, Bart Naessens klavecimbel. Etcetera KTC1667.

Al vanaf de eerste maat die je hoort op deze cd word je helemaal gegrepen door Toshiyuki Shibata's warme klank. Hij is een zeer interessante musicus, en zijn liefde voor deze muziek klinkt door op de hele cd. Ik bewonder zijn vingertechniek: C.P.E. Bachs fluitmuziek is behoorlijk gecompliceerd, zelfs op moderne instrumenten, je kunt dus nagaan hoe ingewikkeld het kan zijn om deze muziek op een fluit met maar één klep te spelen. Af en toe miste ik kleurverschillen – meer afwisseling tussen een zeer gefocuste en iets 'luchtiger' klank had gemogen – maar de frasering en het samenspel met de geweldige klavecijnist Bart Naessens leiden tot een heel boeiende opname. Bovendien zijn de versieringen die Shibata toevoegt uitermate origineel en mooi bij deze zeer eigenaardige muziek.

Het was een positieve verrassing hier de Klavecimbelsonate in g klein te aantreffen. Ik houd ontzettend van C.P.E. Bachs fluitmuziek, maar deze afwisseling tussen fluit-basso continuo en fluit-klavecimbel obbligato geeft het oor wat rust, en de Sonate in a klein klinkt na Naessens prachtige solostuk verfrissend en luchtig.

Shibata behandelt deze muziek duidelijk meer als romantiek dan als

barok. Het is zeer expressief, met veel ruimte voor de speler om zijn eigen stempel te zetten. Mijn enige kritiek is eigenlijk dat Shibata misschien nog verder had kunnen gaan. Er is in deze muziek veel ruimte voor verrassende timings, enorme sprongen in dynamiek en grotere verschillen in articulatie. Hoewel deze dingen helemaal niet storend zijn – integendeel, het klinkt mij soms misschien te perfect – hou ik zelf enorm van risicovolle, bijna gevaarlijke interpretaties van deze bijzondere muziek. Het is een kwestie van smaak, maar eerlijk is eerlijk, ik heb genoten van het hele album.

Aysha Wills

Piccolo Concertos. Jean-Louis Beaumadier piccolo, Prague Radio Symphony Orchestra o.l.v. Vahan Mardirossian. Skarbo DSK3192.

Het Franse label Skarbo presenteert deze cd als een World Premiere: het is de eerste met uitsluitend werken voor piccolo en orkest. Jean-Louis Beaumadier heb ik leren kennen als een hele goede piccoloïst met veel passie voor het instrument. In orkestwerken speelt de piccolo vaak een belangrijke rol en krijgt veel mooie solo's toebedeeld, maar minder bekend is de piccolo als soloinstrument met orkest of piano. Beaumadier doet er heel veel aan om dat te veranderen en de piccolo als solist onder de aandacht te brengen. Deze cd is daar bij uitstek een voorbeeld van.

Het eerste van de zes (!) werken is het Piccoloconcert, met een prachtige cadens, van Florentine Mulsant (*1962), opgedragen aan Beaumadier.

Het Piccoloconcert van Lowell Liebermann (*1961) werd op initiatief van Jan Gippo gecomponeerd in 1996 in opdracht van de NFA. Dan volgt het oorspronkelijk voor fluit en piano geschreven *Moto Perpetuo* van Joachim Andersen (1847-1909). Ook het *Concertino 'Kilumac'* van Véronique Poltz (*1963) en *Touch The Sky* van Régis Campo (*1968) zijn opgedragen aan Beaumadier. Het laatste werk is het Piccoloconcert (posth.) van Jean-Michel Damase (1928-2013).

Deze cd laat prachtig horen hoe mooi en veelzijdig de piccolo als solo-instrument kan zijn. Nieuwsgierig geworden? Gewoon kopen en van gaan genieten!

Edy Convent

